

'sıcak savaş'tan 'soğuk savaş'a

Kürt halkının yükselen özgürlük mücadelesini bastırmak amacıyla çeyrek yüzyıldır bir devlet politikası olarak sürdürülen "sıcak savaş" dönemine özgü mücadele araçlarıyla, "soğuk savaş" dönemine özgü yeni mücadele yöntemlerinin iç içe geçtiği "çelişkili ve bütünlüklü" bir "geçiş ve tasfiye süreci"dir. Ne var ki, bu tasfiye süreci yalnızca Türkiye ile de sınırlı değildir. Erdoğan ve hükümeti aynı zamanda, ABD ve AB'nin desteğini arkasına alarak, Şam, Tahran, Bağdat ve Erbil'le işbirliği içinde "Kürt özgürlük hareketini tasfiye" ve "bölgede güç merkezi olma yoluyla AB'ye eklemleme" stratejisinin politik öncülüğünü yapmaktadır.

GÜNAY KUBİLAY

Öcalan'ın çağrısı gecikmeksizin Kürt özgürlük hareketinde karşılığını buldu. 19 Ekim akşamı Kandil ve Mahmur'dan iki "Barış ve Demokratik Çözüm" grubu giriş yaptı. Üçüncü grup da Avrupa'dan gelecek. Sürecin akacağı politik mecra ve muhtemel gelişmelere geçmezden önce Kürt özgürlük hareketince, on yıl sonra atılan bu "ikinci adım"ın doğuracağı birkaç olumlu sonucun altını çizmek gerekiyor.

Birincisi, "PKK'nin barış ve demokratik çözüm sürecinin önünde engel" olduğu, "hükümetin atmak istediği barış adımlarını baltaladığı" yönünde propaganda yapan, hemen her defasında Öcalan ve Kürt özgürlük hareketini "samimiyet sınavı"na sokan liberal çevrelerin spekülasyonunu boşa çıkarılmış olmasıdır.

İkincisi, Öcalan'ın çağrısının Kürt özgürlük hareketinde anında karşılık bulması ve gerekli adımların hızla atılması, her şeyden önce, devlet, hükümet ve hükümetten beklentisi olan siyasal çevrelerde bugüne kadar anlam-sız bir biçimde speküle edilen "muhatap ve temsil" tartışmalarına "son nokta"yı koymuş olmasıdır.

Üçüncüsü ise, bugüne kadar devlet ve hükümetin inisiyatifinde egemen güçler lehine işleyen sürecin, Kürt halkının lehine dönüştürülmesi ve politik inisiyatifin Kürt özgürlük hareketi ve müttefiklerine geçmesi bakımından büyük bir imkan yaratmış olmasıdır.

Farklı sınıfsal çıkarlar ve stratejik hedefler

Barış ve demokrasi beklentisi içinde olan pek çok siyasal çevre devletin ve hükümetin barış gruplarına yönelik alacağı politik tutumun, "çözüm süreci"nin kendi özgün mecrasında seyredip seyretmeyeceği bakımından bir tür "samimiyet sınavı" olacağı görüşünde birleşiyorlar.

Bu görüş birliğinin "iki özgün yanı" bulunuyor:

Barış gruplarına yönelik 1999'dakine benzer bir tutumun, verili atmosferi köklü değişime uğratacağına kuşku yoktur. Ne var ki, biz Erdoğan'ın 99'dakine benzer bir politik tutum geliştirme ihtimalini zayıf bir ihtimal olarak görüyoruz. Çünkü barış ve çözüm

gruplarına "Mehter Marşı"yla gösterilecek cezaevi yolu, aynı zamanda Erdoğan ve hükümetine "İzmir Marşı"yla "kurtlar sofrası"na giden yolun başlangıcı olabilir. Erdoğan ve AKP kurmaylarının bu durumun farkında olarak bir politik tutum alacaklarını düşünmek gerekir.

Ama öte yandan tersi bir tutum da sürecin, Kürt halkının taleplerini temel alan bir "demokratik çözüm süreci"ne dönüşeceğinin yegane teminatı olamaz. Erdoğan ve hükümeti ne barış gruplarına 99'da olduğu gibi politik bir tutum geliştirebilir, ne de Kürt halkının taleplerini eksen alan "demokratik çözüm" sürecine giden yolu açabilecek bir "barış politikası" izleyebilir.

Aslında ne devlet ve hükümetin, ne de Kürt özgürlük hareketinin bir "samimiyet sınavı"na ihtiyacı vardır. Bu adımın samimiyet ölçülerinin ötesinde güncel ve tarihsel değeri egemen güçler ile Kürt özgürlük hareketi ve müttefikleri arasında süren "hegemonya mücadelesi" ve "inisiyatif kavgası"nda içkindir. Devlet Kürt sorununda samimi olmadığı için çeyrek yüzyıldır bir "kirli savaş" politikası izlemiş değildir. Sözü edilen farklı sınıfsal çıkarların ve stratejik hedef-

lerin yön verdiği yeni mücadele döneminin kimin inisiyatifinde şekilleneceği ve sonuçlanacağına dair, çeşitli biçimler altında süren bir "hegemonya kavgası" ve "manevra savaşı"dır.

Soğuk savaşa çelişkili geçiş süreci

Bugüne kadar devlet ve hükümetin inisiyatifinde gelişen sürecin politik karakteristik özelliği şudur: Kürt halkının yükselen özgürlük mücadelesini bastırmak amacıyla çeyrek yüzyıldır bir devlet politikası olarak sürdürülen "sıcak savaş" dönemine özgü mücadele araçlarıyla, "soğuk savaş" dönemine özgü yeni mücadele yöntemlerinin iç içe geçtiği "çelişkili ve bütünlüklü" bir "geçiş ve tasfiye süreci"dir. Ne var ki, bu tasfiye süreci yalnızca Türkiye ile de sınırlı değildir. Erdoğan ve hükümeti aynı zamanda, ABD ve AB'nin desteğini arkasına alarak, Şam, Tahran, Bağdat ve Erbil'le işbirliği içinde "Kürt özgürlük hareketini tasfiye" ve "bölgede güç merkezi olma yoluyla AB'ye eklemleme" stratejisinin politik öncülüğünü yapmaktadır. "Kürt açılımı" süreciyle eş zamanlı olarak yapılan "Ermeni açılımı" ve "Kıbrıs'ta çözüm" ısrarı

bu bütünlüklü stratejinin organik parçalarıdır.

Hükümetin "barış" sözünü dilinden düşürmeksizin, "sınır ötesi" askeri operasyonlara bir yıl daha vize veren tezkerenin altına imza atması, işte bu "çelişkili ve bütünlüklü" işleyen bir "geçiş ve tasfiye süreci" ile "bölgede güç merkezi" olma stratejisinin mantıklı bir sonucudur.

Nitekim, ANF'nin 17 Ekim 2009 günü Öcalan'ın çağrısıyla ilgili olarak KCK Yürütme Konseyi üyesi ve Halk Savunma Merkezi Başkanı Duran Kalkan'la yaptığı söyleşide Kalkan'ın şu saptamaları bu yeni sürecin politik karakteristik özelliklerini ortaya koymaktadır: "Önder Apo'nun bu kararı ve çağrısı tarihidir, oldukça yerindedir ve siyasi süreci etkileyici bir konumda olmuştur. Pratik politika üretmek, demokratik tartışma sürecini geliştirmek açısından büyük bir anlama ve değere sahiptir. Çünkü 29 Mart yerel seçimleri ardından tek yanlı çatışmasızlık kararımız temelinde gelişen süreç önemli kazanımlar ve sonuçlar vermiş olmasına rağmen tam istenen bir barış ve demokrasi tartışması sorunların bu temelde çözümünün önünün açılması durumuna ulaşamadı. Özellikle Türkiye'deki demokratikleşme gerçeğinin çok yönlü görülüp, değerlendirilmesi, yine Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümünün Türkiye'nin demokratikleşmesi ve dış politikası açısından bütün kapsamı ve derinliğiyle görülüp, yeterince yaklaşım geliştirilmesinde mevcut düzey çok dar ve yüzeysel bir konumda kaldı. Bunları gidermek, gerekli ciddiyeti, derinliği ve kapsamlılığı geliştirebilmek açısından Önder Apo'nun bu çağrısı, hareketimizin bu çağrıya verdiği cevap ciddi bir rol oynayacak diye düşünüyoruz."

Duran Kalkan'ın da ifade ettiği gibi bu süreç "farklı değişken ve parametreler" in devrede olduğu "çok yönlü" işleyen bir süreçtir. Demokratik kamuoyunun hükümetten "çözüm paketi" beklentilerinin aksine, hükümet, temsil ettiği egemen güçler lehine bir "çözüm ve tasfiye süreci"ni "diplomatik ataklarla" adım adım uygulamaktadır.

Başbakan Erdoğan, Baykal'a mektubunda "açılım"ın amacını ifade ederken "Yaklaşık 30 yıldır Türkiye'nin gündemini işgal eden, çok sayıda vatandaşın hayatını kaybetmesine, yaralanmasına, maddi ve manevi kayıplara uğramasına yol açan, ülkenin kaynaklarını ve enerjisini tüketen bir sorunla karşı karşıya olduklarını, (...) Terörle mücadelenin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da kararlılıkla sürdürüleceğini, ancak gelinen noktada meselenin sadece teröre ve terörle silahlı mücadeleye indirgenemeyeceğini, (...) Terörle mücadelede, eşzamanlı olarak sosyal, kültürel ve ekonomik alanda daha kapsamlı adımların atılmasının kaçınılmaz bir gereklilik olduğunu" demektedir.

'Ülkemizin çevresinde barış ve istikrar kuşağı'

Erdoğan'ın mektubu Baykal ve Bahçeli'nin "bölünme, parçalanma" fobisi ve "milli birlik" hezeyanlarını anlamsızlaştırmaktadır. Erdoğan da, Kürt sorununun temelli çözümü, Kürt halkının varlığının tanınması ve kolektif haklarının iadesi söz konusu olduğunda "kırmızı çizgileri" kalınca çizmektedir. Erdoğan'ın

'Buyurun biz buradayız'

Kandil'den ve Mahmur Kampı'ndan gelerek Habur sınır kapısından Türkiye'ye giriş yapan Barış Grubunu karşılayan heyette yer alan SDP Genel Başkan Yardımcısı Yeşim Ergün "Barış grupları, egemenler barış için gerçekten niyetlilerse, 'buyurun biz buradayız' demek için geliyorlar" dedi. Yeşim Ergün basına verdiği demeçte şunları söyledi: "AKP hem tasfiye ediyor, hem de bunu demokratik açılım gibi sunuyor. Açılım diyor, ama Ceylan Önkol'un ölümüne bir şey demiyor. DTP'ye yönelik operasyonları sürdürüyor. AKP barışı adeta bir muhalefet partisi edasıyla destekliyor, ancak unutmamalıdır ki AKP iktidar partisidir. Bir yandan operasyonlar sürerken bir yandan demokratik açılımdan söz etmek şizofrenik bir tutumdur. Barış grupları, egemenler barış için gerçekten niyetlilerse, buyurun biz buradayız demek için geliyorlar. Mektupları, özlemleri ile geliyorlar. Hükümetin ve egemenlerin gerçekten barışı isteyip istemediklerini barış gruplarına yönelik tavırlarıyla anlayacağız. Biz umutluyuz, barışa, halkların kardeşliğine, demokratikleşmeye evirilecek her adımın yanındayız."

Baykal'a mektubunda "açılım"ın özünü dışavuran temel stratejik yaklaşımın Suriye, İran, Irak ve Güney Kürdistan liderleriyle yaptığı görüşme ve anlaşmalarda da öne çıktığını görüyoruz.

Irak'a hareketinden önce gazetecilerin sorularını yanıtlayan Erdoğan şunları söylemişti: "PKK ile mücadelede 'etkin sonuç alınmasını sağlayacak tedbirleri uygulamaya koyduğumuz süreç çerçevesinde Irak hükümetinin somut ve kuvvetli işbirliğini ve desteğini beklediğimizi Irak'taki temaslarımızda gündeme getireceğiz."

Ortadoğu'da Stratejik İşbirliği Konseyi'nin bir diğer modelini Suriye ile hayata geçirdiklerini de belirten Erdoğan, "Sınır noktasında aramızda çok uzun sınırlarımızın olduğu iki ülke ve bu Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyleri'nin çalışmaları ülkemizin çevresindeki barış ve istikrar kuşağının kuvvetlendirilmesini de sağlayacağından" söz etmişti.

Bağdat'ta yapılan görüşmelerde, İstanbul'da mutabakata varılan konuların "ete kemiğe büründüğünü, İstanbul ile Basra arasında demir yolu hattı kurulmasının hedeflendiğini", bununla da "AB'nin Bağdat'a tam anlamıyla bağlanmış olacağını" söyleyen Dışişleri Bakanı Davutoğlu "Bizim için güvenlik konusunda ciddi bir çerçeve oluştu. Terörle mücadele anlaşması büyük ölçüde tamamlandı. Ticaret ve ekonomi alanlarında da kapsamlı görüşmeler oldu. Ulaştırma alanında kapsamlı bir işbirliğine gidilmesi kararlaştırıldı." dedi.

Erdoğan ve Davutoğlu'nun açıklamaları hükümetin, "demokratik açılım" adı altında "Kürt özgürlük hareketini tasfiye" ve "bölgede güç merkezi olma" stratejisini, eş zamanlı olarak uyguladığını kanıtıyor. Dolayısıyla yalnızca bir hükümet politikasından değil, bir devlet politikasından söz ediyoruz. Militarist ve milliyetçi güçlerin hezeyanları, çizdikleri "kırmızı çizgiler" bu gerçeği değiştirmez.

Sermayenin tıkanmış soluk borularını açmak

İşte bu devlet politikası karşısında sosyalistlerin, emek, barış ve demokrasi güçlerinin tutumu çok önemlidir. Görüldüğü gibi Erdoğan ve hükümeti, "seferberlik havası" içerisinde devlet ve sermayenin tıkanmış soluk borularını açmak için, emekçilere ve ezilenlere karşı çok yönlü bir mücadele sürecini ülke ve bölge ölçeğinde ilmek ilmek örmeye çalışmaktadır. Egemen güçlerin atakları karşısında Kürt özgürlük hareketinin bu hamlesini Kürt halkının taleplerini eksen alan bir demokratik çözüm sürecine dönüştürmek için öncelikle Kürt özgürlük hareketi ile kalıcı ilişkileri güçlendirmek ve uzun soluklu bir "onurlu barış ve demokratik çözüm seferberliği" ilan etmek gerekir. Barış ve demokrasi yolu, dolambaçlıdır, sarptır, engeldir. Onurlu barış ve demokratik çözüm ancak ve ancak engebeleri aşma iradesine, sesine ve soluğuna sahip olanların eseri olabilir.